

OČEKIVANI
ISHODI:

Shvatiti ulogu iznačaj i vrstu materijala za izradu lanaca i lančanika. Da zna izabrati materijal na osnovu opterećenja, broja zuba, broja rdova i brzine lanca.

SADRŽAJ
ČASA:
Br.50

GREŠKE I ODRŽAVANJE LANČANOG PRENOSNIKA

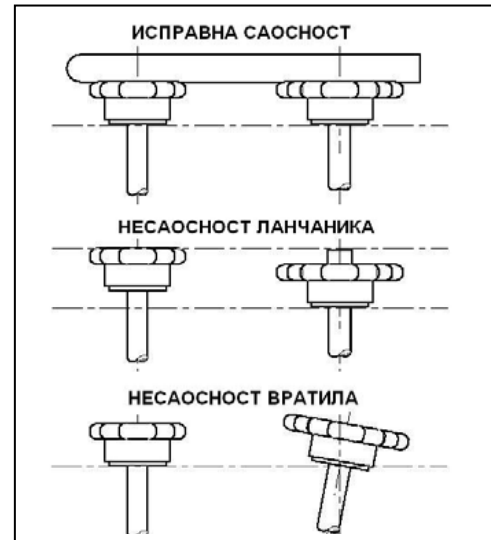
UVODNI DIO: (5')

Lančani prenosnici?

GLAVNI DIO: (35')

Prilikom montaže lančanog para potrebno je naročito obratiti pažnju na saosnost vratila i lančanika.

Nesaosnost lančanika i vratila dovodi do prijevremenog oštećenja lanca i lančanika.

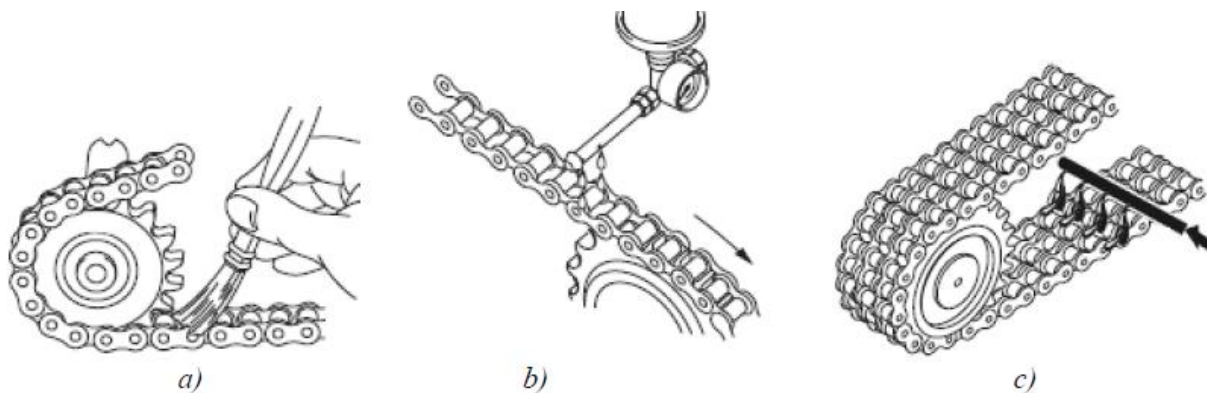
Pravilno korišćenje lančanih prenosnika podrazumjeva da se:

- koriste za obrtne momente za koje su proračunati i izabrani bez preopter.
- adekvatno podmazuju,
- održavaju u čistom stanju,
- stalno zatežu i proverava zategnutost lanca,
- proverava ispravnost lanaca i lančanika,
- koristi zaštitna oplata (štitnik) i
- rasterete i konzerviraju kada se ne koriste duži period.

Podmazivanje lančanog prenosnika je neophodno i jedan je od osnovnih uslova za dug period korišćenja. Pravilno podmazivanje smanjuje trenje i habanje, povećava stepen korisnosti, smanjuje zagrevanje, smanjuje šum lančanog prenosnika i povećava period trajanja.

Za podmazivanje lančanih prenosnika koriste se različite vrste tvrdih maziva i ulja. Samo podmazivanje može biti povremeno ili neprekidno.

Za veće brzine koristi se podmazivanje lanca potapanjem u ulje koje se nalazi u kućištu (karteru). Lanac ne sme duboko da se potopi u ulje, već samo do lamela, jer će u protivnom doći do pjenušanja ulja, povećanja temperature i do smanjenja stepena korisnosti.

Sl. 7.17. Podmazivanje lanca i lančanika

ZATEZANJE LANCA

Lanac treba da je dovoljno zategnut kako bi se pravilno prenosio obrtni moment uz minimalno moguće opterećenje lanca. U slučaju da je lanac pretegnut otežan je nailazak članaka lanca na lančanik, povećan je specifičan pritisak između delova lanca i zubaca lančanika, povećana je sila koja isteže lanac, povećano je opterećenje vratila i ležaja na vratilima i smanjen je radni vek lančanog prenosnika.

OŠTEĆENJA NA LANČANIM PRENOSNICIMA SNAGE

I pored redovnog održavanja, zbog teških uslova u kojima rade poljoprivredne mašine, dolazi do oštećenja lančanih prenosnika snage u vidu: **abrazije, korozije, habanja, nagrizanja, pregrevanja i pucanja lanca.**

Abrazija se javlja kada se na lancu nađu čestice velike tvrdoće (pesak, metalni opiljci i sl.) koje skidaju i oštećuju površinu lanca).

Do korozije lančanih prenosnika snage dolazi kada je podmazivanje neodgovarajuće i kada rade u vlažnim uslovima.

Habanje je najčešće oštećenje i lanca i lančanika zbog velikih površinskih pritisaka.

ZAVRŠNI DIO: (5)

Sl. 7.24. Abrazija lanca

Sl. 7.25. Korozija delova lančanog prenosnika snage

Sl. 7.26. Ishabani zupci lančanika

Sl. 7.27. Nagrizanje valjčica lanca

Sl. 7.28. Pregrevanje lanca

Sl. 7.29. Kidanje lanca

**PLAN
ZAPISA NA
TABLI:**